

Ede, 3 december 2020.

Voorzitter, dank u wel.

Ook voor de gelegenheid die u ons als stichting geeft deel te nemen aan dit overleg.

Vandaag is het bijna 6,5 jaar geleden, dat vlucht MH17 werd neergehaald met een BUK-raket boven Oekraïne. En nu zijn we in de fase beland van een toenemend aantal ingewikkelde juridische procedures rond MH7. Ik loop ze even langs.

- de berechting van de eerste 4 verdachten, gestart in maart van dit jaar. De regiefase is nu afgesloten en we hopen op een start van de inhoudelijke behandeling in februari volgend jaar.
- het lopende opsporingsonderzoek van het JIT tegen mogelijke andere verdachten; het is belangrijk, dat ook daar de aandacht naar blijft uitgaan
- de door meer dan 400 nabestaanden ingediende klachten tegen Rusland bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens
- de statenklacht van de NL regering bij het EHRM, tesamen met de interventie van het kabinet in de individuele klachten van de nabestaanden, ter ondersteuning van de nabestaanden
- de mogelijke interventie van individuele nabestaanden (via hun advocaten) en de stichting als NGO in de statenklacht, althans, de verzoeken zijn daartoe ingediend bij het EHRM
- en heel recent, de voeging van de statenklacht van Oekraïne tegen Rusland bij de statenklacht van Nederland, waarvan wij hopen dat dit leidt tot versterking van de Nederlandse statenklacht en de individuele klachtenprocedures
- de procedure rond staatsaansprakelijkheid, ingezet door Nederland en Australië en waar we straks verder over spreken. Wij vinden het belangrijk, dat NL en AUS doorzetten, ook als Rusland niet te bewegen is weer aan tafel te komen
- maar ook: de procedure bij het EHRM van een kleine groep nabestaanden tegen Oekraïne ivm het niet sluiten van het luchtruim. Eerder hebben nabestaanden aangegeven, dat het niet sluiten van het luchtruim door Oekraïne een issue is, dat absoluut op de agenda moet blijven. Op dit moment zijn we in afwachting van het door de kamer gevraagde onderzoek op dit terrein. Maar prioriteit moet worden gegeven aan de opsporing, vervolging en berechting van de degenen die verantwoordelijkheid hebben gedragen voor het neerschieten van vlucht MH17 en de afschuwelijke dood van onze geliefden. Want of een luchtruim gesloten is of niet, niemand heeft ooit het recht om een burgervliegtuig met onschuldige passagiers uit de lucht te schieten.
- En dan is er nog een lopende zaak van een nabestaande in de Verenigde Staten tegen financiers van terrorisme in relatie tot MH17

Voor nabestaanden is het buitengewoon belangrijk, dat de waarheid boven tafel komt en dat uiteindelijk het recht zal zegevieren en rekenschap wordt gegeven. Dat er antwoorden komen op de vragen wie wat, hoe en waarom en dat verantwoordelijken ook daadwerkelijk ter verantwoording worden geroepen.

En al deze processen en procedures zijn nuttig en noodzakelijk om daartoe te komen.

De Stichting vliegcramp Mh17 probeert in al deze trajecten de belangen van de nabestaanden zo goed als mogelijk te behartigen. En dat is soms ingewikkeld, omdat de groep nabestaanden groot en divers is en ook afkomstig uit een groot aantal landen. Maar het is ook ingewikkeld als je kijkt naar de veelal zeer complexe processen in een geopolitiek problematische context en dan zie je al snel de bomen door het bos niet meer. Als stichting zijn wij nu in gesprek met de VU Amsterdam om alle processen

of procedures rond mh17 ook in hun onderlinge samenhang inzichtelijker te maken voor de nabestaanden en wellicht kunnen anderen daar ook hun voordeel mee doen.

Wij zijn als stichting nabestaanden en geen deskundigen op diplomatiek, strafrechtelijk of volkenrechtelijk terrein, hoewel we wel veel bijleren... Maar gelukkig doen wij nooit tevergeefs een beroep op deskundigen, die ons terzijde kunnen staan, of het nu de strafzaak, opsporingsonderzoek, EHRM-procedures, staatsaansprakelijkheid, letselschade, psychotrauma of andere zaken betreft. Dat zijn deskundigen uit de wetenschap (Marieke de Hoon), onze eigen adviesraad, onze advocaten, het Rechtsbijstandsteam dat de nabestaanden bijstaat, de ministeries van Justitie & Veiligheid en BuZa, Om en Politie en ook het kabinet.

Zo hebben wij gisteren als stichtingsbestuur en de werkgroep waarheidsvinding nog een vruchtbaar gesprek gehad met de minister-president en de ministers van BuZa en J&V. dat doen we al 6 jaar en wij zijn het kabinet en de andere instanties zeer erkentelijk voor het voortdurende commitment met de nabestaanden en de gedrevenheid om waarheid, recht en rekenschap te bereiken. Deze constructieve samenwerking tussen nabestaanden en autoriteiten is bijzonder; dat zie in niet veel landen gebeuren. En in het belang van de waarheidsvinding en verkrijgen van rechtvaardigheid is het in ieders belang deze constructieve samenwerking zorgvuldig te bewaken.

Daar wilde ik het voor nu bij laten.